

Számolási feladatok

Sav-bázis reakciók

1

1. Táblázat kitöltése

Oldott anyag képlete	Anyagmennyiség koncentráció ($\frac{\text{mol}}{\text{dm}^3}$)	pH	$[H_3O^+]$ és $[OH^-]$ ($> < =$)	Kémhatás	1 dm ³ oldat oldott anyag tartalma
HCl	0,10	1	>	savas	3,6 g
HNO ₃	0,01	2	>	savas	0,63 g
H ₂ SO ₄	0,05	1	>	savas	4,9 g
KOH	0,001	11	<	lúgos	0,056 g
NaOH	0,1	13	<	lúgos	4 g
NH ₃	0,1	kisebb 13-nál	<	lúgos	1,7 g
H ₂ SO ₄	0,1	Kisebb 1-nél	>	savas	9,8 g

2

2. Közömbösítés: $HCl + NaOH = NaCl + H_2O$

- 1 mol HCl 1 mol NaOH-val reagál
  - $0,6 \text{ dm}^3 \cdot 0,2 = 0,12 \text{ mol HCl}$
  - ugyanennyi mol a NaOH
- Ha 1000 cm^3 oldatban van $0,5 \text{ mol NaOH}$
- $x \text{ cm}^3$ $0,12 \text{ mol NaOH}$
- $x = 240 \text{ cm}^3$ NaOH-oldatot lehet közömbösíteni

3

3. Közömbösítés: $H_2SO_4 + 2 NaOH = Na_2SO_4 + 2 H_2O$

- 1 mol kénsav 2 mol NaOH-dal reagál
  - $0,0585 \text{ dm}^3 \cdot 0,25 = 0,014625 \text{ mol kénsav}$
  - kétszer ennyi mol a NaOH = $0,02925 \text{ mol}$
- Ha 1000 cm^3 oldatban van $0,1 \text{ mol NaOH}$
- $x \text{ cm}^3$ $0,02925 \text{ mol NaOH}$
- $x = 292,5 \text{ cm}^3$ NaOH-oldatot lehet közömbösíteni

4

4. Közömbösítés: $Ca(OH)_2 + 2 HNO_3 = Ca(NO_3)_2 + 2 H_2O$

- 1 mol $Ca(OH)_2$ 2 mol salétromsavval-dal reagál
  - $0,4 \text{ dm}^3 \cdot 0,3 = 0,12 \text{ mol } Ca(OH)_2$
  - kétszer ennyi mol a salétromsav = $0,24 \text{ mol}$
- Ha 625 cm^3 oldatban van $0,24 \text{ mol salétromsav}$
- 1000 cm^3 $x \text{ mol salétromsa}$
- $x = 0,384 \text{ mol/dm}^3$ a salétromsav koncentrációja

5

5. pH=13-as NaOH-oldat

- Ha a pH=13, akkor $c = 0,1 \text{ mol/dm}^3$ NaOH-oldat
- Akkor 100 cm^3 -ben van $0,01 \text{ mol NaOH}$
  - ugyanennyi a HCl is
  - $0,01 \cdot 36,5 = 0,365 \text{ g a HCl}$
- Ez lesz a 6 % Mennyi a 100%?
- Válasz: $6,08 \text{ gramm}$ 6 tömeg%-os sósav kell

6

6. Közömbösítés: $\text{H}_2\text{SO}_4 + 2 \text{KOH} = \text{K}_2\text{SO}_4 + 2 \text{H}_2\text{O}$

- $200 \cdot 0,05 = 10 \text{ g KOH} / 56 = 0,1786 \text{ mol KOH}$
  - fele ennyi a kénsav = $0,0893 \text{ mol kénsav}$
- Ha 1000 cm^3 oldatban van $0,5 \text{ mol kénsav}$
  - $x \text{ cm}^3$ $0,0893 \text{ mol kénsav}$
- $x = 178,57 \text{ cm}^3$ kénsav

7

7. KOH-oldat pH-ja

- 230 cm^3 -oldatban $0,01286 \text{ g} = 0,0002296 \text{ mol KOH}$
- 1000 cm^3 -ben $? = 0,001 \text{ mol}$
- $c = 10^{-3} \text{ mol/dm}^3 = [\text{OH}^-]$
- $[\text{H}_3\text{O}^+] = 10^{-11} \text{ mol/dm}^3$
- **pH=11**

8

8. pH összeöntés után

- $4 \cdot 0,00375 = 0,015 \text{ mol NaOH}$
- $1 \cdot 0,01 \text{ mol HCl}$
- Közömbösítés után $0,005 \text{ mol NaOH}$ marad, 5 dm^3 oldatban.
- 1 dm^3 -ben akkor $0,001 \text{ mol NaOH}$ van
- **pH = 11**

9

9. Melyikben van több oxóxiunion?

- I. főzőpohár:
  - pH= 3 $[\text{H}_3\text{O}^+] = 0,001 \text{ mol/dm}^3$
- II. főzőpohár:
  - pH= 4 $[\text{H}_3\text{O}^+] = 0,0001 \text{ mol/dm}^3$
- Az elsőben van több $10x$

10

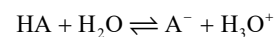
10. Mekkora térfogatú sósav kell?

- A pH=2-es sósavval a pH=12-es NaOH „van párban”
  - 10 cm^3 NaOH kell, ha a pH=12
  - 1 cm^3 NaOH kell, ha a pH=13
    - $10x$ töményebb
  - 100 cm^3 NaOH kell, ha a pH=11
    - $10x$ hígabb

11

11. Gyenge savas példa

- Ha $c_{\text{HCl}} = 0,01 \text{ mol/dm}^3$, akkor pH=2
  - $c_{\text{gyenge sav}} = 0,445 \text{ mol/dm}^3$,
  - de $[\text{H}_3\text{O}^+] = 0,01 \text{ mol/dm}^3$

	HA	A ⁻	H ₃ O ⁺
kiindulás	0,445	----	----
átalakulás	-0,01	+0,01	+0,01
egyensúly	0,435	0,01	0,01

$$K_s = \frac{0,01^2}{0,435} = 2,3 \cdot 10^{-4} \quad \alpha = \frac{0,01}{0,445} = 0,0225$$

12